

Meerjarenprogramma Geluidsanering

Wat betekent het voor u?

ProRail

Verbindt. Verbetert. Verduurzaamt.

Inhoud

Introductie	3
1 Waaron geluidsanering bij uw woning?	4
2 Wat gaan we doen?	5
3 Plannen en planning	7

Geluid binnen de grenzen

U woont in de buurt van het spoor en ervaart mogelijk dat sporgeluid hinderlijk kan zijn. Met het Meerjarenprogramma Geluidsanering (MJPG) gaat ProRail de hinder bij veel woningen verminderen.

Het MJPG komt voort uit de Wet milieubeheer. Hierin is geregeld dat alle woningen waarbij het geluid langs het spoor boven de saneringsdrempel ligt – we lichten dit woord verderop toe –, onder bepaalde voorwaarden gesaneerd worden. Saneren wil hier zeggen: zorgen dat het geluid bij of in de woningen wordt verminderd.

Bij alle woningen waar het geluidniveau boven de saneringsdrempel ligt, bekijkt ProRail hoe het geluid verminderd kan worden. Onder welke voorwaarden we daadwerkelijk overgaan tot het treffen van maatregelen, leest u in hoofdstuk 2.

Het MJPG betreft zowel woningen langs het spoor (ProRail) als langs de rijkswegen (Rijkswaterstaat). De Tweede Kamer heeft daarom aan ProRail en Rijkswaterstaat een gezamenlijk bedrag ter beschikking gesteld om het MJPG uit te voeren.

Bij het maken van de plannen om geluidmaatregelen te nemen wordt het effect van een maatregel altijd zorgvuldig afgewogen tegen de kosten en de inpassing. Mogelijke geluidmaatregelen zijn raildempers, geluidschermen en isolatie van uw woning.

Beeld: Ronald Tilleman

1. Waarom geluidsanering bij uw woning?

Welke woningen we aanpakken en welke niet, hangt af van de regels voor geluidsanering. Het kan gebeuren dat in dezelfde wijk of zelfs dezelfde straat sommige woningen wel saneringswoning zijn en andere niet. Wettelijk vastgestelde (reken)methoden dienen hierbij als uitgangspunt. Voor alle woningen langs het spoor in Nederland is berekend of de zogenoemde geluidbelasting – we lichten dit woord verderop toe – boven of onder de saneringsdrempel ligt. Op basis daarvan wordt actie ondernomen.

Geluid berekenen in plaats van meten

Het geluid van het Nederlandse spoor is niet elke dag of elk moment van de dag hetzelfde. Het ene moment rijden er meer treinen dan het andere, soms rijden er reizigerstreinen en dan weer goederentreinen. En zelfs het weer heeft invloed op geluid. Door het geluid kortstondig te meten, krijg je dus enkel een momentopname. In geluidberekeningen gaan wij daarom uit van een gemiddeld geluidniveau over een heel jaar. Op die manier krijgen wij een beter beeld van het werkelijke geluid. Bovendien kunnen wij zo beter voorspellen wat het effect van een geluidmaatregel is, wanneer die maatregelen er nog niet zijn.

ProRail berekent de geluidbelasting en het effect van eventuele geluidmaatregelen, zoals raildempers of een geluidscherm, met gedetailleerde en wettelijk voorgescreven rekenmethoden, die de hele omgeving in kaart brengen. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) controleert met periodieke metingen of de rekenmethoden nog kloppen.

Wat is geluidbelasting?

Wat de één mooie muziek vindt, is voor de ander herrie. En overdag hoor je nauwelijks dat een lawaaiige scooter langsrijdt, maar 's nachts kan je er wakker van schrikken. Hoe je geluid ervaart, is afhankelijk van je gehoor, je smaak, je gevoeligheid, de tijd van de dag en andere omstandigheden. Het is dan ook moeilijk om voor iemand anders te bepalen wat geluidoverlast of geluidhinder is. Daarom hebben we het niet over geluidoverlast, maar over geluidbelasting of geluidniveau: het meetbare of te berekenen geluid op een bepaalde plek. Want dat is voor iedereen hetzelfde en dus een objectieve norm. Het geluidniveau wordt weergegeven in het aantal decibel.

Wat bedoelen we met saneringsdrempel?

De saneringsdrempel is de grens die we stellen aan het geluidniveau van het spoor op de gevel van een woning (in de meeste gevallen 65 of 70 decibel). Blijft het niveau onder deze drempel, dan blijft alles bij het oude. Wordt de drempel overschreden, dan bepaalt de wet dat de woning een saneringswoning is. Deze woning nemen we op in het saneringsplan. In het saneringsplan wegen we de maatregelen af om het geluid te verminderen. Dit wil niet zeggen dat er ook daadwerkelijk maatregelen getroffen worden. In hoofdstuk 2 leest u hier meer over.

2. Wat gaan we doen?

Het geluid aanpakken bij de bron heeft de voorkeur. Daarom kijken we eerst of raildempers – wat dit zijn, staat verderop toegelicht – het gewenste resultaat opleveren. Daarna berekenen we of een geluidscherm uitkomst kan bieden. Als deze maatregelen niet voldoende of niet mogelijk zijn, of het effect ervan niet opweegt tegen de kosten, gaan we over tot gevelisolatieonderzoek (als u daar als eigenaar mee instemt). Dit is ook mogelijk in combinatie met raildempers en/of een geluidscherm.

Zo gaan we te werk:

Kijken naar de kosten

ProRail is verplicht om zich bij het bepalen van de maatregelen te houden aan het zogeheten doelmatigheids-criterium. Dat wil zeggen dat we steeds het effect van de geluidmaatregel en de kosten ervan afwegen. Als bijvoorbeeld een geluidscherm voor een buurt maar een kleine geluidvermindering oplevert tegen relatief hoge kosten, dan is dit geluidscherm financieel niet doelmatig. In dat geval gaan we over tot gevelisolatieonderzoek.

Welke geluidmaatregelen kunnen we nemen?

- het aanbrengen van raildempers;
- het plaatsen of ophogen van geluidschermen;
- gevelisolatie;
- of een combinatie van die maatregelen.

Raildempers

Raildempers zijn stalen blokken met kunststof, die met clips aan de zijkant van een spoorstaaf worden aangebracht. Ze verlagen het geluid van passerende treinen met gemiddeld drie decibel. Dat zorgt voor een merkbaar stiller spoor.

Geluidschermen

Ook een geluidscherm kan een goede maatregel zijn om de geluidbelasting van het spoor te verminderen. ProRail hanteert een aantal schermtypen waarbij over het algemeen een groene uitstraling wordt gekozen aan de buitenzijde van de schermen. Bij de hoogte van een scherm en bij het plaatsen ervan houden we zoveel mogelijk rekening met het plaatselijke landschap of de wijk.

Raildemper

Gevelisolatie

Als gevelisolatie de beste oplossing is, brengen we, met uw toestemming, geluidwerende voorzieningen aan in uw woning. Denk bijvoorbeeld aan geluidwerend (dubbel) glas of geluiddempende ventilatie. Heeft u zelf al maatregelen genomen of wilt u die binnenkort nemen? Die mogen wij helaas niet vergoeden. In het schema hieronder ziet u de stappen in het proces voor gevelisolatie.

Gevelisolatie

Rijkswaterstaat voert het gevelisolatieonderzoek en de gevelisolatie uit in opdracht van ProRail. Op www.rijkswaterstaat.nl/gevelisolatie vindt u meer informatie over dit onderwerp.

Zoek de geluidmaatregelen voor uw adres

Op de geluidmaatregelenkaart op www.mjpgspoor.nl ziet u welke maatregelen we voorstellen voor uw woning en/of in uw omgeving. U zoekt eenvoudig met uw eigen adres. Deze maatregelen zijn nog niet definitief. Pas na vaststelling van het geluidsaneringsplan door de minister én eventuele beroepsprocedures weten we zeker welke maatregel we waar uitvoeren. Wanneer het regionale geluidsaneringsplan voor uw omgeving is opgesteld, kunt u dit inzien op de website van Bureau Sanering Verkeerslawaaai (www.bsv.nu/mjpg-spoorwegen). Wij sturen u een brief waarin we dit ook aankondigen.

* Alleen de eigenaar van de woning kan toestemming geven voor het onderzoek en voor de isolatie. Als de eigenaar niet zelf op het adres woont waar het over gaat, sturen we ook brieven (ter kennisgeving) naar de huurder.

** Dit besluit wordt, volgens de wet, opgenomen bij de informatie van uw woning in het openbare register van het Kadaster.

*** Wanneer er door achterstallig onderhoud of gebreken extra werkzaamheden nodig zijn voor het aanbrengen van de geluidwerende voorzieningen, dan komen de kosten daarvan voor rekening van de woningeigenaar, als deze de isolatie wil laten aanbrengen.

3. Plannen en planning

ProRail brengt een aantal geluidsaneringsplannen in procedure – we lichten dit verderop toe –, waarin staat waar welke geluidmaatregelen komen. Wanneer uw woning aan de beurt is, hangt onder meer af van de hoogte van het berekende geluidniveau. De woningen waar het geluid langs het spoor het hardst is, worden namelijk als eerste aangepakt.

Ieder geluidsaneringsplan heeft een eigen planning. De voortgang wordt onder meer bepaald door het aantal vragen en reacties dat ProRail ontvangt van bewoners. De realisatie van de maatregelen start vanaf 2021. De werkzaamheden vinden plaats in 200 gemeenten. De uitvoering vindt daarom in stappen plaats. We streven ernaar alle geluidmaatregelen in 2029 af te ronden.

Na de uitvoering van het MJPG houden we de vinger aan de pols om te zorgen dat de geluidproductie langs het spoor binnen de zogenaamde geluidproductieplafonds blijft vallen. Het geluidproductieplafond is een wettelijke norm voor de geluidproductie van het spoorverkeer op ijkpunten langs het spoor. ProRail controleert jaarlijks de geluidproductie. Hiermee wordt voorkomen dat de geluidbelasting op woningen rondom het spoor ongecontroleerd kan groeien.

De officiële procedure

Wanneer het regionale geluidsaneringsplan voor uw omgeving is opgesteld, kunt u dit inzien op de website van Bureau Sanering Verkeerslawaaai (www.bsv.nu/mjpgg-spoorwegen). Wij sturen u een brief waarin we dit ook aankondigen. Het saneringsplan wordt verder aangekondigd in de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en/of dagbladen. Na publicatie kunt u uw 'zienswijze' indienen: laten weten wat u van het plan vindt. Hoe dat moet, leest u op de website van BSV. U heeft zes weken de tijd om dit te doen. ProRail informeert u zoals eerder genoemd per brief over de start van deze periode.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat neemt onder meer op basis van de zienswijzen een definitief besluit over het saneringsplan. Heeft u het idee dat er niet op de goede manier rekening is gehouden met uw zienswijze? Dan kunt u in beroep gaan. Daar heeft u weer zes weken de tijd voor. Ook is er dan weer een aankondiging in de Staatscourant, huis-aan-huisbladen en/of dagbladen. Let op: de inhoud van een geluidsaneringsplan is pas definitief na afloop van de eventuele beroepsprocedures.

Vragen?

Heeft u naar aanleiding van deze brochure nog vragen? Neem dan contact met ons op via de speciale website www.mjpggspoor.nl (tabblad 'stel uw vraag'). U krijgt dan binnen maximaal vijf werkdagen per mail antwoord. We helpen u graag!

Beeld: Ronald Tilleman

Disclaimer

De informatie in deze brochure is met uiterste zorg samengesteld. Toch kan het zijn dat sommige informatie niet meer actueel is, of op sommige punten niet correct is weergegeven. Wij sluiten daarom elke aansprakelijkheid uit als gevolg van een eventueel onjuiste weergave van informatie.

Uitgave

ProRail
Januari 2020
www.prorail.nl

The ProRail logo is displayed in a bold, red, sans-serif font. The word 'ProRail' is written in a slightly stylized manner, with the 'P' and 'R' being larger and more prominent. Below the logo, there are three horizontal red lines of varying lengths, extending from the left edge of the page towards the right.

Verbindt. Verbetert. Verduurzaamt.